

RUFI TORP

Kruna

Prevela Branislava Maoduš

 izdavaštvo
vulkan

Beograd, 2014.

Najbolji čaj na svetu

„Moraćeš da mi slomiš nožni prst“, objasnila sam. Lori En i ja sunčale smo se na tankim peškirim postavljjenim direktno na vreli, ispucali beton na maloj ograđenoj terasi kuće moje majke. Obe smo na kosu iscedile po plastični limun iz samoposluge i molile se da nam kosa posvetli, da bude što svetlija. Oči smo sklopile zbog sunca. U vetru se osećao miris jasmína.

U našem ušuškánom kalifornijskom susedstvu devedesetih nije bilo devojke savršene poput Lori En; ne zbog toga što je bila neobična, već upravo zato što je bila iznenađujuće obična. Roditelji su je voleli i ona je volela njih. Zapravo, toliko su uživali u društvu porodice da su jedva ikoga pozivali u goste; drugi im nisu bili potrebni. Čak je ni stariji brat nije okrutno kinjio niti pokušavao da je pregazi biciklom, već je delio s njom svoje CD-ove i savetovao je kako da unapredi stil prsnog plivanja.

Većina naših roditelja je u uspavanom seocetu na obali okeana po imenu Korona del Mar završila usled niza katastrofalnih grešaka od kojih je svaka sledeća bila gora od prethodne. U Južnoj Kaliforniji iznenada je došlo do sloma tržišta nekretnina koje je u osamdesetima delovalo kao nepresušni izvor zarade i napretka, pa su mnogi očevi sada ostajali kod kuće, a vreme su ravnopravno posvećivali boci i kauču i držali pakovanja leda na

glavi dok su se njihove supruge otimale za licencu dentalnog higijeničara. Majka jedne devojke, Mirande, radila je preko dana u Diznilendu, a onda se čitave noći kod kuće javljala na telefon i proricala sudbinu. „Bolje se plaća nego hotlajn“, prenela nam je Miranda jednog poslepodneva dok smo iz malecnih tanjira lizale želatin od narandže u prahu bez šećera. Sećam se i da su imali četiri krajnje matora rotvajlera, od kojih su dva izgubila kontrolu nad bešikom i crevima.

Naši roditelji uglavnom su pretpostavljali da će im se život sam po sebi razjasniti i da će oni, onako vedri i živahni, biti kadri sasvim lepo izaći na kraj s njim. Ova vera, vera u sopstvenu sposobnost, polako ih je napuštala, a njeno mesto je, bar u slučaju moje majke, zauzelo interesovanje za okultno i postojana naklonost prema crnom vinu. Neki su bebi-bum generaciju smatrali optimističnom, ali meni su izgledali nežno i prilično nepripremljeno. Nisu znali ni da kuvaju, ni da šiju, niti da prate stanje na bankovnom računu. Nisu umeli ni poštu da otvore. Glava ih je bolela svaki put kad bi pokušali da vode sastanke izviđačica i sedali su na stolice na sklapanje, prstima stiskajući koren nosa, pokušavajući da se obuzdaju i ne zaplaču jer se ispostavilo da je život dosadan i težak, dok su svuda oko njih uzbuđene devojčice vrištale od smeha zbog toga što je jedna do njih ugazila u kaku.

Roditelji Lori En nisu gubili veru. Živeli su u nekom drugom, boljem svetu. Svake nedelje išli su u crkvu. Svakog petka uveče iznajmljivali su horor klasike, a čak je i njen stariji brat, koji je tada imao šesnaest godina, ostajao da gleda filmove s njima i poručivali su picu i pravili kokice u malom jednosobnom stanu u kom su živeli. Njen otac, Teri, imao je mindušu (veliku zlatnu alku, kao gusar), a na roditeljskim sastancima nosio je crni svileni cilindar. Bio je hrišćanski rok muzičar, a Lori Enina majka, Dejna, bila je vaspitačica i sakupljala je patuljke: keramički i drveni patuljci svih oblika i veličina stajali su

na podu i stolovima i policama, leđima okrenuti zidu, i tupim očima zurili u središnji deo sobe.

Zasigurno, činilo mi se, Lori En ne bi bila toliko glupa da u drugom razredu srednje škole ostane trudna, i to s momkom koji joj se čak nije ni dopadao, što je upravo ono što sam ja uradila. A ipak je u proleće, kad sam napunila petnaest godina, Lori En otišla sa mnom na abortus i pomogla mi da sve isplaniram. Već je bila napunila šesnaest godina i imala je vozačku dozvolu, ali nije mi bila potrebna samo da bi me prevezla do bolnice. Bilo mi je potrebno da mi ona, onako dobra i ispravna, oprost, da mi da svoju saglasnost time što će učestvovati u mom naumu.

„Zar ne možeš da im kažeš da imaš menstruaciju? Zašto moram da ti slomim prst?“, upitala je Lori En, s pogledom skrivenim iza prašnjavih stakala sunčanih naočara moje majke.

„Ko još zbog menstrualnih grčeva propušta finalnu utakmicu?“, upitala sam je. Zakazivanje termina u Centru za planiranje porodice bilo je prava noćna mora. Nije bilo načina da promenim termin, a i sumnjala sam da bih odmah sledećeg dana mogla da igram softbol. Želela sam da mi Lori En slomi prst na nozi da bih treneru mogla da pokažem stvarnu telesnu povredu. A i na neki neobičan način, lomljenje prsta doživljavala sam kao cenu samog abortusa, način da uverim sebe u to da sam i dalje dobra osoba – bila je to kazna koja zle ponovo čini dobrima. Premda nisam vaspitavana u duhu nijedne religije, temperamentom sam bila katolikinja.

„Reci da si bolesna!“, insistirala je.

„Ne volim da lažem, a ovo je najbliže istini.“

Lori En me je žalosno pogledala. „Ti si luda“, rekla je. „Ne prestaješ da lažeš.“

„Tako je, i to mi se ne dopada. Sve će biti u redu. Napićemo se i uradićeš to.“

Činilo mi se da ima nekog intuitivnog simboličnog smisla primorati prelepu, čistu i dobru Lori En da mi slomi prst na nozi i kazni me za abortus. Nama se njena porodica činila magičnom, a ta magija prenosila se i na samu Lori En. Ona je činila njenu kosu još slađom i produbljivala okeansko plavetnilo njenih očiju. Činila je njen prćasti nos otmenim, a ne irskim. Upravo zbog nje nam je bilo slatko, a ne štreberski, to što je bila poslednja devojčica u šestom razredu koja je počela da brije noge. Mislim da smo sve bile ljubomorne na njene fine, zlatne dlačice, koje su joj poput vilinskog praha svetlucale na listovima. Zašto su izgledale tako lepo na njoj a tako ružno i sramno na našim zdepastim malim cevanicama? Zašto je Lori En izgledala otmeno u iznošenim platnenim patikama i pretesnom šortsu? Zašto je bilo šarmantno kada je groktala od smeha?

Da, bile smo ljubomorne na nju, ali nismo je mrzele. Nikada je nismo čak ni zadirkivale, mi raspuštena derišta Korone del Mar, kradljivice kesica prženog kukuruza i gaziranog soka od pomorandže, mi devojke koje smo preko svake mere koristile sjaj za usne i psovke, kćeri lažnih vidovnjaka i novopečenih flebotoma.

Tako da smo, neposredno po završetku srednje škole, kada su Lori En počele da se dešavaju strašne stvari, sve ostale zatečene. Bilo je to nalik na neku bizarnu postmodernu interpretaciju Jova. Paralisanе, zanemele, nismo bile u stanju čak ni da ispoštujemo tradicionalno posluživanje ni pristojnu tišinu. Priča o Lori En zapinjala nam je u grlu, i primoravala nas na ćutanje dok smo nervozno birale karijere i uz mnogo sumnji i sujeverja pristajale da se udamo za muškarce u koje smo bile zaljubljene. (Roditelji svake od nas su se razveli – kako da ne budemo uplašene? Svake od nas, osim, naravno, roditelja Lori En.)

Zbog Lori En danas sam to što jesam, ona me je na neki način ovakvom stvorila, jer moja se ličnost oblikovala kao ista ili kao suprotna reakcija na ono što je bila ona, baš kao što je, uverena sam u to, njena ličnost bila posledica moje. Ljudi to često rade. Dele kvalitete kao da realnost, da bi se iole mogla držati pod kontrolom, mora da se sortira, obeleži i pričvrsti. I dandanas moja majka sebe smatra pametnom a svoju sestru lepom, premda joj je sestra napisala doktorat iz pomorske biologije a ova postala kozmetičarka. Ja sam svoju drugaricu Lori En uvek smatrala dobrom devojkom, a sebe lošom. Ona je bila lepa (i to zapanjujuće, poput devojaka s Vermerovih slika), ali ja sam bila seksi (sve što mi je s trinaest godina bilo potrebno bila je povećana količina balzama za usne od trešnje). Obe smo bile pametne, ali Lori En je bila sklona dubokim razmišljanjima a ja smicalicama, ona je bila iskrena a ja prepredena. Ono što je kod nje budilo saosećanje, mene je teralo na sarkazam. Prijateljstva među devojkicama obično ostaju u kutijama punim razglednica i karata s koncerata, ali ono što je postojalo između Lori En i mene, šta god to bilo, nije se moglo tako lako odbaciti.

I tako smo narednog vikenda otišle u Centar za planiranje porodice u Devetnaestoj ulici u Kosta Mesi i ja sam abortirala, a potom smo otišle u *In-N-Out* da nešto pojedemo. Osećala sam se toliko loše da bi verovatno bilo pametnije da sam otišla kući i sklupčala se na kauču, kao kada bih se razbolela u osnovnoj školi. Električno ćebe i šaka *brufena* bili bi pravi raj. Ali nisam htela da priznam da mi je potrebno tetošenje. Želela sam da budem snažna, čak totalno ravnodušna, jer činilo mi se da će ono što sam uradila zaista postati manje značajno ako se budem ponašala kao da nije važno. „Da li si sigurna?“, pitala je. „Kako se osećaš?“

„Da ne može bolje, jebote“, rekla sam i Lori En se nervozno nasmejala.

Ali nakon što smo poručile i sele na vrelu kamenu klupu, s hranom koju zapravo nismo želele, nijedna od nas kao da nije bila kadra da progovori i znala sam da ću morati pronaći način da joj dozvolim da uđe u moj svet da bismo opet bile drugarice kao što smo nekada bile, da ću morati da joj omogućim pristup onim hladnim i jarko osvetljenim minutima koje sam upravo provela bez nje.

„Sestra ima brkove“, rekla sam naposljetku. Razmišljala sam o njenom licu, kako je lebdelo nada mnom tokom zahvata – tako su ga zvali, *zahvat*. Bilo je teško protumačiti izraz u njenim očima; nije to bilo sažaljenje, ali nije me ni osuđivala. Nisu joj se u pogledu mogla pročitati jasna osećanja, ali lice joj je bilo iskreno i otvoreno. Konačno sam shvatila: sestra me je gledala opušteno kao što čovek posmatra sebe u ogledalu, proučavala je odraz bez svesti o tome da je lice tuđe.

„Mislim da joj se nisam dopala“, rekla sam. „Ili mrzi sve to: abortuse i mlade devojke koje subotom dolaze na abortus. Ili joj je samo bilo dosadno. Možda joj je bilo dosadno samo za vreme mog abortusa. Čudno je to, zar ne? Meni je ovo najvažnije, najstrašnije i najgore što mi se u životu desilo, a za nju je to samo još jedan dan na poslu.“

„Žao mi je“, rekla je Lori En, spuštajući krompiriće. Protrljala je prste da ih očisti od soli. „Razmišljam o tome kako bih volela da sam ja bila na tvom mestu, da su mogli meni da izvrše abortus umesto tebi, da ti ne bi morala da prolaziš kroz to.“ Bila je na ivici suza, što mi je odgovaralo. Ako će ona zaplakati, onda ja neću moći, a lakše mi je bilo da utešim nju nego sebe.

„Zaista nije bilo toliko strašno“, rekla sam joj. „Nekako im polazi za rukom da te zaštite, da te navedu da pomisliš kako se to ne dešava tebi, bar ne u potpunosti. Kriju sve od tebe. Možda bi

bilo bolje da to ne čine, da možeš da vidiš, da znaš. Ali iskreno, kod zubara mi je bilo bolnije i gadnije.“

Lori En me je pogledala, a potom se tiho nasmejala. „Jebena lažovčino.“

Kasnije smo svratile do mene; majka je bila kod kuće i bila je pijana, a i jedno i drugo me je iritalo. Kod moje pijane majke najviše mi je smetala njena sentimentalnost. „Mnogo vas volim, devojke“, šaputala je dok nam je čupala obrve, a oči su joj se punile suzama. „Tako ste lepe.“

Sećam se da sam krvarila kao Romanovi, natapala sam uloške jedan za drugim dok nam je radila kozmetičke tretmane lica, a jedan ventilator pucketao je pri svakom sporom krugu oko dnevne sobe. Morala sam da lažem da imam proliv kako bih objasnila česte pauze zbog odlaska u toalet i staklast pogled i odsutnost. Osećala sam da Lori En brine za mene; pokušavala sam da joj se nasmešim i slegnem ramenima, kažem joj da sam dobro kad god bi majka okrenula leđa. Ali što mi je na rečima bilo bolje, to sam u duši bila sve više očajna, što je za posledicu imalo neobičnu tromu strepnju.

Moja braća su, do mrtvila omamljena vrućinom, ležala na kožnim kaučima. Oni su mi zapravo bili polubraća, jer je njihov otac bio moj novi očuh, Pedi. Moj pravi otac otišao je da živi nekim glamuroznim životom prodavca automobila u San Francisku, gde sam ga posećivala jednom godišnje na dva-tri dana, premda bi nas često već krajem prvog dana potpuno iscrpilo nastojanje da budemo prijatni jedno prema drugom. Oca nikada nisam doživljavala kao člana porodice, ne kao braću. Tada im je bilo jednom pet, a drugom šest godina, na sebi su imali samo gaćice sa znakom Supermena, a njihova glatka preplanula put kao da je sijala naspram crne kože nameštaja.

„Ovo je serum za piling“, obavestila nas je moja majka, samo malčice zaplićući jezikom. Bila je šminker za modnu kuću Šanel i čitavog života pratili su me uzorci proizvoda za ulepšavanje: sićušne tube pomada istisnute na moj dlan poput talismana protiv opasnosti.

Čitavog poslepodneva i večeri Lori En i ja smo čekale: da nam se otkriju naša nova lica, da se moja majka konačno obeznani, da moja braća odu na spavanje (još uvek su voleli *Laku noć, meseče* – bože, kakva dosadna knjiga! *Laku noć* ovo, *laku noć* ono, i tako unedogled). Naposljetku smo se, nakon ponoći, Lori En i ja iskrale na terasu s čekićem.

Sećam se da je Lori En grizla nokte. Njena majka, Dejna, da bi osujetila ovu njenu naviku, mazala joj je nokte proizvodom uznemirujućeg naziva „Šake kao kopita: Prestanite s grickanjem i zbacite lošu naviku“. Ali Lori En mi je priznala da joj se gorak ukus proizvoda dopada i prosto je grizla lak i otkidala sitne komadiće koji su joj se topili na jeziku kao da su u kiselini za akumulatore, a potom preklinjala majku da joj ponovo namaže nokte.

„Ne mogu, Mija“, rekla je i spustila čekić i odmah počela ponovo da grize nokte.

„Kučko, učini to!“, povikala sam. Obe smo bile vrlo, vrlo pijane. Moja majka kupovala je bardake vina Karlo Rosi još otkako je moj očuh otpušten iz italijanskog restorana u kom je radio. Sada će, navodno, da postane frizer.

„Jednostavno ne mogu“, rekla je Lori En i zaplakala.

„U redu“, rekla sam. „Plačljivice jebena.“ Sećam se da je nebo bilo vedro, prepuno zvezda. Zgrabila sam čekić i, što sam snažnije mogla, udarila svoj nožni prst.

E sad, kako sam uopšte zatrudnela? Spadam u onaj čudesno mali procenat devojaka koje zatrudne pri činu gubljenja nevinosti. U

mom slučaju zvao se Rajan Almkvist i tvrdio je da kondom, kada sam zatražila od njega da ga stavi, dolazi na kraju. Bili smo u njegovom kombiju koji se osećao na vosak za dasku za surfovanje i buđ, što je bila kombinacija mirisa koja i nije bila u potpunosti neprijatna.

„Na kraju?“

„Tako je, ludice“, rekao je i poljubio me u vrat.

Kako sam znala da je svrha kondoma za uhvati i zadrži svu spermu, a ona definitivno dolazi na kraju, što je, činjenica je, kraj seksualnog odnosa, ovo mi se činilo verovatnim. Kasnije sam, naročito nakon što sam shvatila da sam trudna, bila razjarena zbog svoje naivnosti.

Bila bih još više razjarena da sam verovala da me je Rajan namerno obmanuo, ali bila sam prilično sigurna u to da je on zaista imbecil. A to je, na kraju krajeva, delimično i bio razlog što sam izabrala da s njim izgubim nevinost. Lori En je bila vrlo strpljiva dok sam joj iznosila svoje razloge, premda mi je bilo jasno da me uopšte ne razume: jedna od nas morala je biti prva, rekla sam, pa što onda da to ne budem ja. Rajan je bio: (a) bezopasan, (b) zgodan i (c) posedovao je kombi. A i išao je u drugu srednju školu, što će opasnost od tračeva svesti na minimum.

„Zar ne želiš da voliš onoga s kim ćeš to uraditi?“, upitala me je tada Lori En.

„Ne“, rekla sam. „Šta ako bude bolelo i bude grozno i osramotiš se i zaplačeš ili prokrvariš ili prdneš ili tako nešto? Bolje je to uraditi s nekim do koga ti ni najmanje nije stalo.“

„Mislim da bih ja to radije uradila s nekim koga volim“, rekla je Lori En tiho.

„Pa, to je tvoja stvar“, rekla sam, „ali kako da volim nekoga kad sam srca kamenoga?“

Lori En i ja često smo se šalile oko toga da mi je srce mali mračni kamen, bolno smešten u mojim grudima, i da odaje neki prigušeni sjaj poput grafita ili uglja.

„Čak ni svoju majku ne volim!“, vikala sam dok se Lori En valjala od smeha.

„Voliš je“, rekla bi mi.

„Ne“, rekla bih zacenuta od smeha, „zaista je ne volim.“

Mnogo godina kasnije živeću u Istanbulu, ali i dalje ću strahovati da mi je srce od kamena. S klinastim pismom, prvim pismom koje je čovek izumeo, upoznao me je Frenklin, gostujući naučnik na Mičigenskom univerzitetu, čija je oblast interesovanja bilo klinasto pismo, a on je bio i prvi čovek zbog kog sam poželela da mi srce nije od kamena, da je napravljeno od nečeg drugog: esencije kunića, možda, ili vilinske prašine, ili nugata, ili od ma kakvog nežnog tkiva koje normalna devojka ima u grudima.

Nisam se ranije bavila klinastim pismom; izučavala sam klasične nauke i latinski. Ali u proleće 2005. godine odlučili smo da pokušamo zajedno da prevedemo čitav ciklus o Inani, niz drevnih pesama koje pripovedaju priču o sumerskoj boginji. Kao student klasičnih nauka često sam se susretala s boginjama. Zapravo, zasluge za svoje kasnije studije grčke i rimske književnosti i kulture pripisujem majčinoj krizi srednjih godina i kupovini knjige *Boginja u svakoj ženi*. Još uvek se sećam kako sam u kadi čitala knjigu odlepljenog mekog poveza dok je moj brat Aleks udarao na vrata da bi stigao do toaleta jer mu je bilo hitno. Fascinirali su me bogovi, odsustvo svakog morala kod njih, njihova kapricioznost, njihova krvožednost. Ali ni u jednoj od knjiga koje sam pročitala, a odbačene knjige ležale su razbacane po mom stanu, poput ljuštura buba, čak ni u knjigama koje sam čitala za vreme studija, za vreme onih sedam mučnih godina tokom kojih sam se polako vukla ka izvrsnosti, nikada nisam naišla na boginju poput nje. Bila je jebena rok zvezda.

Na prevaru je od oca izmolila svu njegovu mudrost dok je ležao pijan, a zatim ju je darivala svom narodu. Udala se za smrtnika i učinila ga kraljem. A potom je, kad je stekla sve, kad je čitav svet bio njen, poželela smrt i sama otputovala u podzemni svet, gde je ubijena pa ponovo rođena.

Niko nikada nije objavio celovit ciklus pesama o Inani, sumerskoj verziji semitske Ištar. Njena priča je i dalje bila neispevana, čekala je u onim glinenim pločicama prekrivenim osobenim pismom klinastog oblika, pismom bez interpunkcije ili razmaka između reči, zbog čega me je podsećalo na čipkasti ukras na ukrajinskim uskršnjim jajima. Samo mali delovi ovih pesama objavljeni su u radovima u poslednjih sto godina, pa smo u jesen 2006. godine dobili stipendije i sredstva za dalje istraživanje i preselili se zajedno u Istanbul da započnemo rad na prvom jedinstvenom prevodu čitavog Inaninog ciklusa.

Dok nisam srela Frenklina, nisam ni čula za Inanu. On mi je objasnio da za to postoji razlog. Kada su 1889. godine otkriveni fragmenti pločica u ruševinama Nipura koji su tamo neotkriveni ležali oko četiri hiljade godina, plen je ravnopravno podeljen između Pensilvanijskog univerziteta, koji je finansirao iskopavanja, i istanbulskog Muzeja starog Orijenta, koji je iskopavanja odobrio. Ali pločice niko nije čitao, tako da su jednostavno ravnopravno podeljene i poslate na ova različita odredišta. Tako je došlo do toga da je polovina pločica s ovom pričom završila u Istanbulu, a polovina u Filadelfiji, i nema živog čoveka koji je pročitao čitavu priču.

I tako sam dospela u Istanbul: pretvarala sam Frenklinov grubi prevod u nešto što će Amerikanci želeti da pročitaju i zaljubila sam se u boginju kojoj se niko nije klanjao hiljadama godina. U našoj zgradi živela je devojčica po imenu Bensu, što znači *ja sam voda*. Živela je u stanu ispod našeg; imala je možda pet godina, napućene pune usne, krupne zelene oči koje kao da

su oblikovane od sintetičkog smaragda i jezik koji je lako izgovarao engleske i turske fraze, kao da je igračka koju je osmislio neki multikulturalni idealista. A zbog nevinosti koju sam joj pripisivala, uvek me je iznova iznenađivala izopačenost Bensusine kapricioznosti.

„Samo na minut“, rekla mi je Bensu. „Samo na deset sekundi“, rekla je.

Bensu je želela da zastanem na stepeništu, spustim torbe s namirnicama i pretvaram se da s njom pijem čaj iz plastičnih cipelica za lutke. Nije imala servis za čaj pa se snalazila s cipelicama najvećih lutaka. Čaj je sipala u ove cipele vešto naginjući jastučić za igle koji mora da je pripadao njenoj majci.

Nekad sam joj popuštala, nekad nisam. Ali kad bih popustila, Bensu bi podigla lutkinu cipelu i nasmešila mi se, a oči bi joj svetlucale. „Moj čaj je odličan, zar ne?“

„Jeste, Bensu“, rekla sam. „Šta stavljaš u njega kad je tako ukusan?“

Bensu je uzimala male gutljaje iz cipele. „To je tajna“, rekla je.

„Nije pošteno!“

„Čak i kad bih ti odala tajnu“, uzdahnula je Bensu umorno i strpljivo, „ne bi mogla da napraviš tako ukusan čaj kao što je moj, jer ja pravim najbolji čaj na svetu.“

„Na celom svetu?“, upitala sam. „Opa. To je neverovatno.“

Bensu je skromno klimnula glavom i uzela još jedan gutljaj iz cipelice. Iznenada je veoma strasno spustila ruku na moje koleno. „Ne brini“, rekla je, a one njene ogromne smaragdne oči sijale su kao da su obasjane iznutra, „uverena sam da će se neko ipak oženiti tobom. Iako ne umeš da pripremiš dobar čaj.“

„Ne umem da priprelim dobar čaj?“, upitala sam.

Bensu je tužno odmahнула glavom. Pripremala sam tako loš čaj da ju je to rastuživalo.

„Biće teško, ali pronaći ćemo ti muža“, rekla je Bensu.

„A šta ćemo s Frenklinom?“

Bensu je poznavala Frenklina, mog dečka, koji je živeo sa mnom u stanu iznad njenog.

„Plašim se da mu je plaćeno.“

„Plaćeno mu je?!“

„Da, tvoja majka mu plaća da se pretvara da je zaljubljen u tebe.“

„A zašto?“, upitala sam.

„Zato što te sažaljeva jer ne umeš da pripremiš dobar čaj.“

Nikada nisam osetila ovu prepredenu okrutnost koja čuči skrivena u svakoj devojčici dok sam odrastala, delimično podižući svoju polubraču koji su ponekad više ličili na životinje nego na decu: savršene, zlatne male životinje. Laviće. Ali čak i petogodišnja Bensu bila je kadra da oseti da sa mnom nešto nije u redu i da zbog toga neću naći partnera.

Da li je Lori En ikada bila ovako okrutna? Više ne znam. Ne mogu biti sigurna. Mogu samo da odgovaram za sebe, devojkicu koja je jednom bukvalno pljunula majci u lice, devojkicu koja je odabrala momka s kojim će se jebati samo zato što je glup, devojkicu koja je, na svoju sramotu, poljubila svog dvogodišnjeg brata u usta čisto da vidi kakav je to osećaj. Da, da, da, bila sam, i dalje sam grozna i užasna. Uverena sam da sam govorila podmukle stvari kad sam imala pet godina. Zapravo, čini mi se da sam obavestila bebisiterku da naš pas zaskače svakoga osim nje, i da je to verovatno zato što je ružna.

A ipak, nisu lešinari zle sudbine posetili mene već Lori En, zamračili su dvorište njene kuće, udarali su o prozorska okna plesnivim kljunovima okovanim skorenim krvlju. „Budi se, devojčice!“, vikali su. „Imamo za tebe nešto drugo!“

Izgubljeni svetovi, i telesni i nevidljivi

Kako bih bila savršeno jasna, pretpostavljam da bi trebalo da kažem da je tragedija počela da gricka Lori En još u prvim godinama srednje škole, premda nam se u to vreme sve to činilo toliko glamuroznim da nismo bile u stanju da na primeren način saosećamo s njom, već smo bile gotovo ljubomorne na nju. Tačno godinu dana nakon mog katastrofalnog deflorisanja i abortusa koji je ubrzo usledio, Lori Enin otac, Teri, poginuo je u saobraćajnoj nesreći.

Kako njen otac nije preživeo nesreću, a drugi vozač (jarkoplavog *toyota* pikapa iz 1984) bio je pijan, nikada se nije dokraja razjasnilo šta se dogodilo. „Nisam ga video. Nisam ga, da ga jebeš, video!“, tvrdio je vozač pikapa. Skrenuo je levo, direktno ispred Terijevog motora koji je išao brzinom od šezdeset kilometara na čas – što je desetak kilometara sporije od ograničenja. Desilo se to usred dana. Nikome nije bio jasno zašto vozač pikapa nije video Terija, koji je bio prilično krupan čovek i vozio je prilično veliki *harli*. Čak i mrtav pijan trebalo je da ga vidi – pošto je bio jedini u suprotnoj traci.

„Nisam ga, da ga jebeš, video“, ponovio je čovek Dejni u čekaonici bolnice, kao da ove reči mogu da joj pomognu. Čekala sam tu s Lori En, sedele smo na stolicama poput nervoznih

ptica, spremnih da polete. Još nismo znale da Teri *nije preživio*. Čekale smo da dođe lekar i kaže nam šta se dešava.

„Nisam ga, da ga jebeš, video.“ Sećam se izraza na Dejinom licu dok je posmatrala tog čoveka, još uvek pripitog, verovatno i uhapšenog, ali kog su u Urgentni centar doveli da mu se saniraju povrede. Policajka zadužena da ga čuva, punačka žena tužnih očiju i s prilično oštrim parfemom, prebacila je težinu s noge na nogu kao da namerava da ga udalji. Ali Dejna ga je samo gledala, s istim tužnim stpljenjem kao da je u pitanju dete koje joj traži da uzme od njega slinavu maramicu.

„Znam da niste“, rekla je s velikodušnošću koju, znala sam, moja majka nikada ne bi bila u stanju da pokaže. Moja majka rekla bi nešto pakosno, a potom bi zaplakala.

Čitava porodica je, naravno, bila strašno pogođena i žalila je na onaj lepi način na koji samo savršeno srećne porodice mogu da žale. Kada je mlađi brat Tori Stivenson preminuo od leukemije, išle smo tada u osmi razred, njena majka se napila na daći i ispovraćala u saksiju sa cvećem. Na putu do automobila, Torin očuh, Reks, ošamario ju je i ostavio joj na obrazu veliki crveni otisak dlana.

Dejna, Lori En i njen brat Bobi nisu povraćali u saksije niti su plakali suviše glasno, ali niko ih nije mogao optužiti da nisu plakali dovoljno; nisu šamarali jedni druge niti su uradili ma šta što se ne bi moglo okarakterisati kao primereno. Lori En je bila čudno lepa u crnoj haljini – jednostavnoj pamučnoj haljini u kojoj joj je telo delovalo nakazno dugačko i suženo kao u akrobata u *Cirque du Soleil*. Izgrizeni nokti, crveni i krvavi, samo su isticali njene otmene ruke i dugačke prste. Zbog crnog ajlajnera koji joj je moja majka stavila izgledala je kao patuljasti hotot kunići, čisto beli s crnim kolotovima oko očiju, kakve

su prodavali u tržnom centru i koji su bili toliko stidljivi da bi se prosto ukočili u mestu kad biste spustili ruku u kavez da ih pomilujete, a srdašca su im divlje tukla u grudima kao kamikazama. Lori En odisala je istom ovakvom divljom ranjivošću nakon očeve smrti, zbog čega je bilo gotovo bolno gledati je.

Iskrena da budem, činilo mi se da me njena tuga na neki način isključuje i to me je vređalo. Zamišljala sam da ćemo plakati zajedno, zamišljala sam sebe kako je tešim. Oduvek smo delile čak i najmanje i najbudalastije tragedije koje bi nas zadesile. A ona se sad krila iza silnih slojeva stakla. Pobesnela sam zbog toga. Imala sam sedamnaest godina; imala sam mali crni kamen umesto srca; šta još da kažem? Ali Lori En je doživela zaista strašan gubitak.

Teri je, u velikoj meri, bio *raison d'être* čitave porodice Swift. Zbog njega su, i iz ljubavi prema njemu i njegovom snu da postane muzičar, svi oni skupljali svaku paru i štedeli i živeli u malom jednosobnom stanu. (Lori En je prisvojila deo dnevne sobe iza jedne police; Bobi se preselio na balkon i spavao u šatoru čak i kad je padala kiša.) Dejna se odano starala o deci predškolskog uzrasta, što je bio posao koji se nije bogzna kako plaćao ali je ona uživala u njemu, a Teri je povremeno ali unosno svirao kao studijski muzičar, a u potpunosti se posvećivao ostvarenju svojih muzičkih projekata. Verovali su da je pravi blagoslov što mogu da se bave poslom u koji veruju.

Njegov bend *Sinovi edena*, uprkos imenu, nije zvučao naročito hrišćanski. Ni u jednoj od pesama nije se spominjao Hrist. Ali nisu se spominjali ni seks, ni droga, a ni alkohol, što je samo po sebi bilo vredno pažnje s obzirom na to da se radi o rok bendu. Teri nije želeo nikome da nabija svoju veru na nos. Samo je želeo da bude dobar čovek, koji je pritom još i muzičar. Smetalo mu je što su tolike rok zvezde tako odvrtni primerici